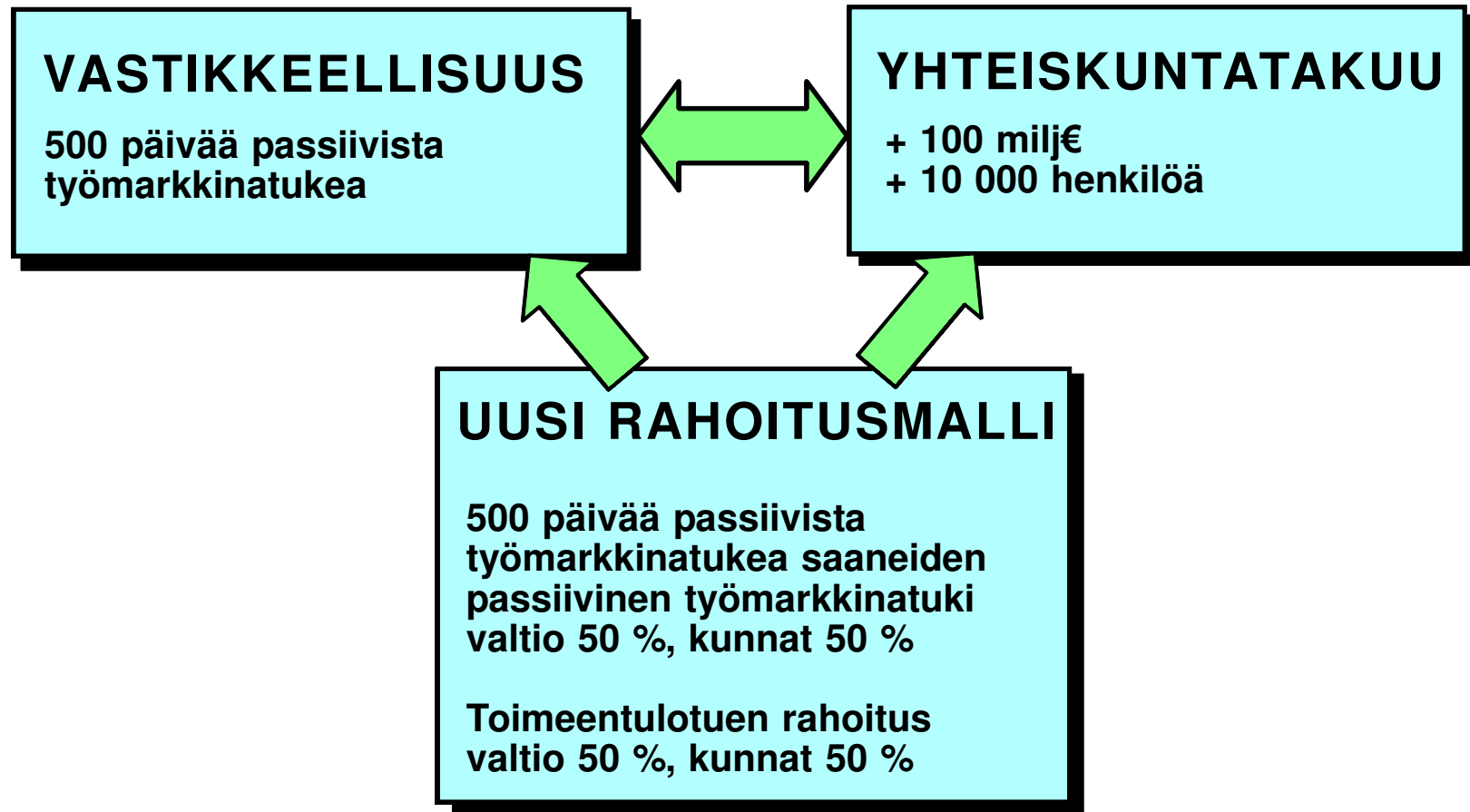


TYÖMARKKINATUEN AKTIVOINTI

- yhteiskuntatakuu pitkäaikaistyöttömille

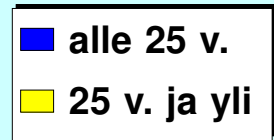
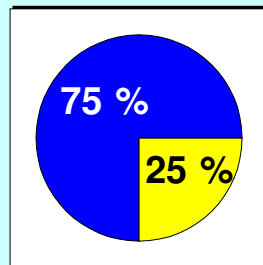
TYÖMARKKINATUEN KOKONAISUUDISTUS



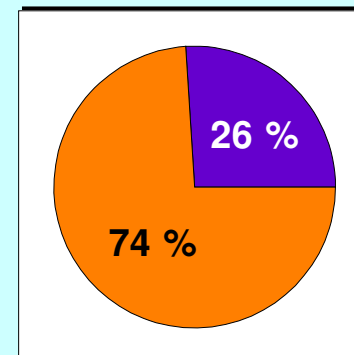
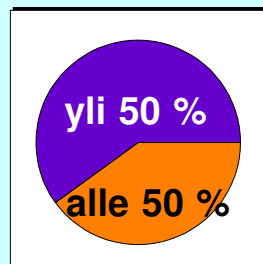
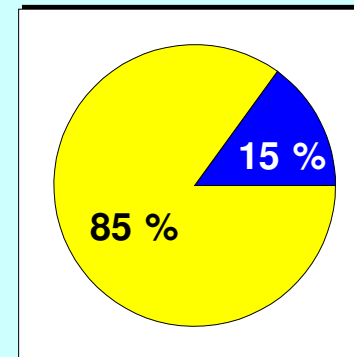
TYÖMARKKINATUEN ALKUPERÄINEN TARKOITUS/NYKYTILA

(touko 04)

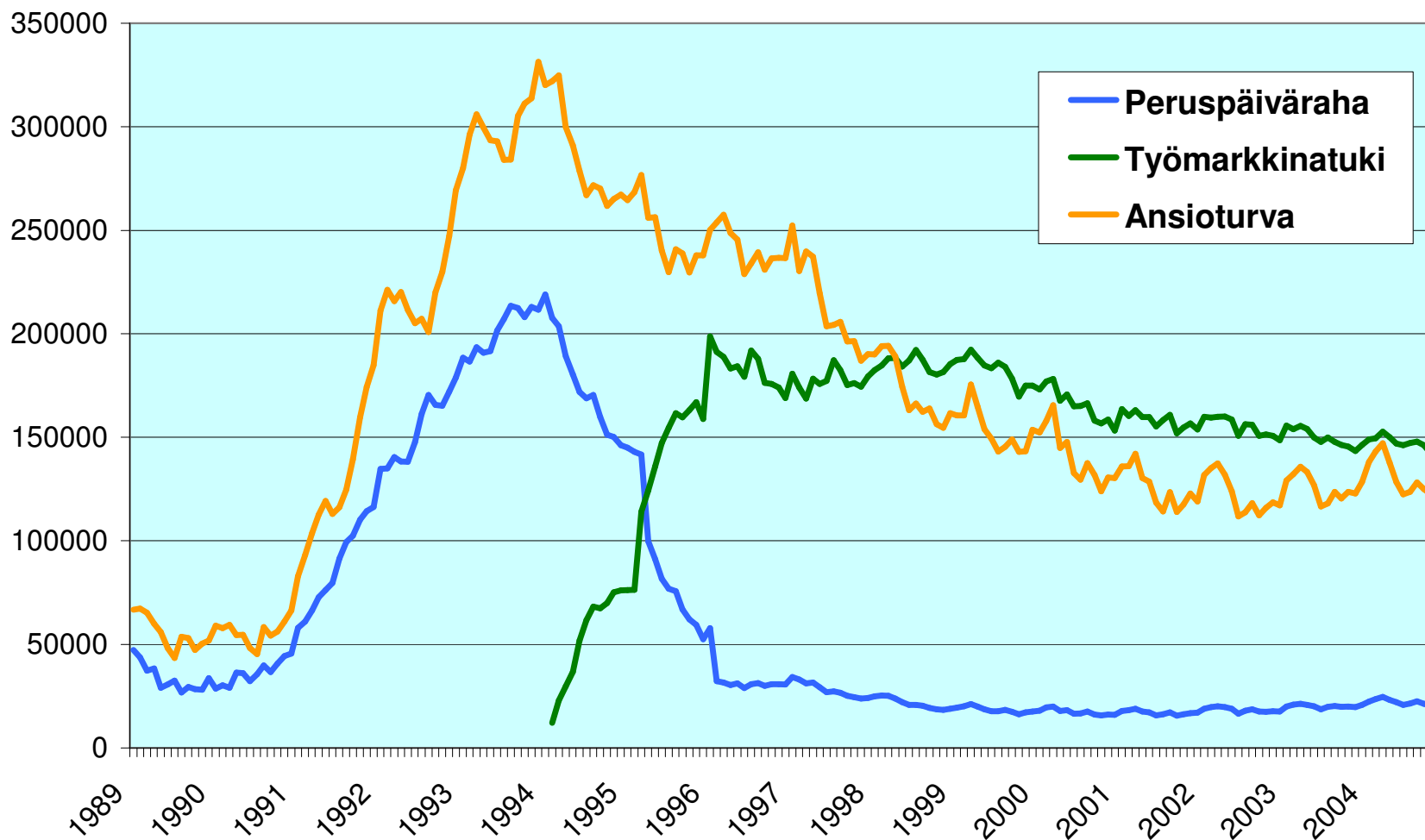
Arvioitu tila
Volyymi: 82 000



Toteutunut tila
Volyymi: 153 000



TYÖTTÖMIEN MÄÄRÄT ETUUSLAJEITTAIN VUODESTA 1989



TYÖMARKKINATUKEA SAANEIDEN MÄÄRÄT SEKÄ PASSIIVITUEN KERTYMÄT VUODESTA 1994 LÄHTIEN

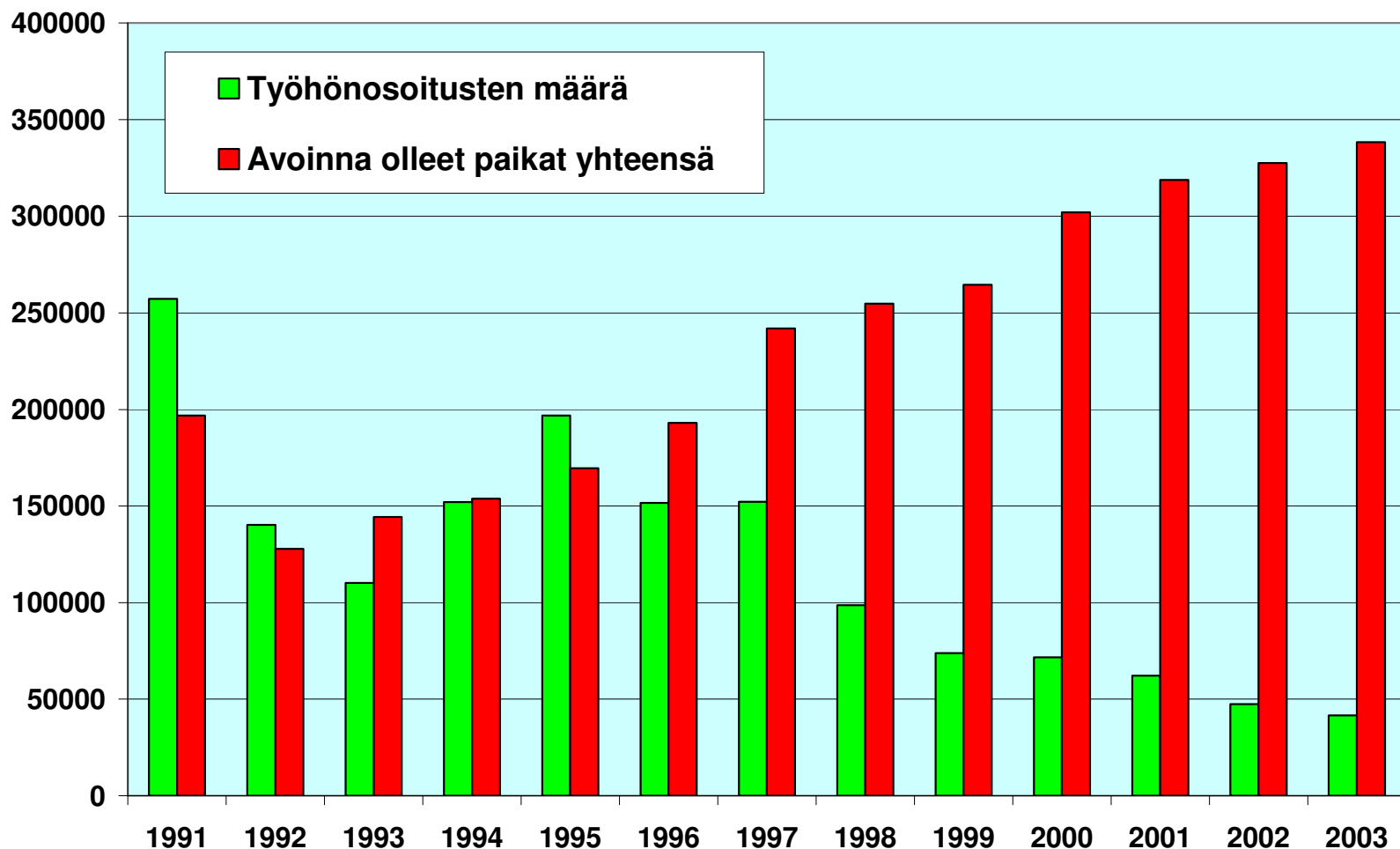
Tarkastelu- ajankohta	Työmarkkina- tuen saajat	Passiivituella olleet	Passiivituen kesto					
			alle 200 pv.	yli 200 pv.	yli 500 pv.	yli 1000 pv.	yli 1500 pv.	yli 2000 pv.
tammikuu 2001	159 011	138 399	23 833	114 566	87 507	48 207	10 285	..
tammikuu 2002	158 388	138 525	23 976	114 549	90 831	54 675	24 806	..
tammikuu 2003	151 812	128 367	20 498	107 869	86 666	57 467	31 297	6 681
tammikuu 2004	147 131	123 193	20 487	102 706	83 499	58 176	34 858	14 877
toukokuu 2004	136 211	113 297	17 185	96 112	78 386	55 233	34 582	16 300

KAIKKIEN PASSIIVISTA TYÖMARKKINATUKEA SEKÄ PASSIIVISTA TYÖMARKKINATUKEA YLI 500 PÄIVÄÄ SAANEIDEN IKÄ

Passiivista työmarkkinatukea saaneiden ikärakenne		
		touko.04
alle 25 v.	13 086	11,6 %
25 - 34 v.	21 462	18,9 %
35 - 44 v.	27 501	24,3 %
45 - 54 v.	31 049	27,4 %
55 - 65 v.	20 199	17,8 %
Saajat yht.	113 297	100,0 %

Yli 500 päivää passiivista työmarkkinatukea saaneiden ikärakenne		
		touko.04
alle 25 v.	1 895	2,4 %
25 - 34 v.	13 156	16,8 %
35 - 44 v.	20 976	26,8 %
45 - 54 v.	25 053	32,0 %
55 - 65 v.	17 306	22,1 %
Saajat yht.	78 386	100,0 %

TYÖHÖN OSOITUKSET JA AVOIMEKSI ILMOITETUT TYÖPAIKAT



EHDOTUSTEN LÄHTÖKOHDAT

Työmarkkinoilla kaksi pääongelmaa ovat, miten turvata

- tulevaisuuden työmarkkinoiden työvoimatarpeet sekä
- työttömien työllistyvyys työmarkkinoiden sukupolvenvaihdoksessa avautuviin tehtäviin

Työmarkkinoilta poistuu työvoimasta vuoteen 2015 mennessä noin miljoona työllistä

Poistuma on suurempi kuin työmarkkinoille tuleva työvoima

Työmarkkinatuen uudistuksella on välitön yhteys hallituksen tavoitteisiin

- 100 000 työpaikkaa ja 75 %:n työllisyysaste
- edellyttää, että rakenteellista työttömyyttä on alennettava olennaisesti



TAVOITTEET

Työllisyysasteen nostaminen ja rakenteellisen työttömyyden alentaminen sekä tehokkaampi ja kannustavampi toimeentulotukietuuksien ja aktiivi-ohjelmien kokonaisuus

1. Muutetaan työmarkkinatuki vastikkeelliseksi tietyn työttömyysajan jälkeen
2. Käynnistetään pitkäaikaistyöttömien yhteiskuntatakuu
3. Parannetaan työvoimatoimiston peruspalveluita niin, että voidaan tyrehdyttää virta pitkittyvään työttömyyteen
4. Muutetaan valtion ja kuntien vastuita etuusjärjestelmien rahoituksessa siten, että rahoitus kannustaa toimimaan nykyistä tehokkaammin työllisyystavoitteiden suuntaisesti. Muutos toteutetaan kustannusneutraalilla tavalla valtion ja kuntien kesken.

Ehdotuksilla vaikutetaan sekä pitkäaikaistyöttömyyden tulovirtaan että olemassa olevaan pitkäaikais- ja toistuvaistyöttömyyteen.

Pitkäaikaistyöttömyyden tulovirran tyrehdyttäminen edellyttää kokonaan erilaisia toimenpiteitä verrattuna niihin, joita pitää tarjota jo pitkään työttömänä olleille työttömille.



TYÖTTÖMYYSETUUS VASTIKKEELLINEN JO NYKYISIN

Työttömyysturva ja työmarkkinatuki ovat nykyisinkin vastikkeellisia.

Etuuden saaminen edellyttää, että henkilö on:

1. vailla työtä
2. työkykyinen
3. työmarkkinoiden käytettävissä
4. työhaluinen ja
5. työtä hakeva

- **Työmarkkinatuki tarkoitettiin erityisesti aktiivitoimien aikaiseksi tueksi**
- **Työmarkkinatuki on ajallisesti rajoittamaton tuki, jonka saaminen päättyy vain, jos saaja työllistyy tai saa tarjouksen aktiivitoimiin**



EHDOTUS VASTIKKEELLISUUDESTA

- a) Työmarkkinatuen saamisehdot nykyistä tiukemmiksi
- b) Otetaan käyttöön erityinen aktiivikausi, jonka aikana kaikille tarjotaan passiivituen sijasta aktiivitoimenpiteitä, tarvittaessa toistuvasti

Saamisehdot:

Jos työmarkkinatukea 500 päivää tai työttömyyspäivärahalta työmarkkinatuella siirtynyt 180 päivää passiivisesti saanut työtön

- kieltäytyy osallistumasta tarjottuun työllistymistä edistävään toimenpiteeseen, oikeus työmarkkinatukeen lakkautetaan toistaiseksi
- oikeus päästä uudelleen työmarkkinatuella oltuaan viisi kuukautta työssä tai työllistymistä edistävässä toimenpiteessä
- toimenpiteestä kieltäytyvä on edelleen työtön
- työvoimaviranomaisten on määräajoin tarjottava toimenpiteestä kieltäytyneelle toimenpiteitä, jotka palauttavat oikeuden työmarkkinatukeen
- oikeus työmarkkinatukeen jatkuu yli 500 päivän siihen saakka kunnes aktivointitarjous tehdään
- jos aktivointiin osallistunut jää toimenpiteen jälkeen työttömäksi, oikeus työmarkkinatukeen jatkuu



VASTIKKEELLISUUS SUOMESSA ON:

- Osallistumista yleisesti hyväksytyihin toimenpiteisiin: työ, tuettu työ, työharjoittelu ja -kokeilu, koulutus, kuntoutus sekä kuntouttava työtoiminta
- **Vastikkeellisuus ei tarkoita, että työttömän tulisi osallistua pelkästään työmarkkinatuella toimenpiteisiin:** työhön tai tuettuun työhön osallistuvalla maksetaan työn ajalta sopimusten mukainen palkka, työharjoitteluun yms. osallistuva saa aina työmarkkinatuen lisäksi ylläpitokorvauksen

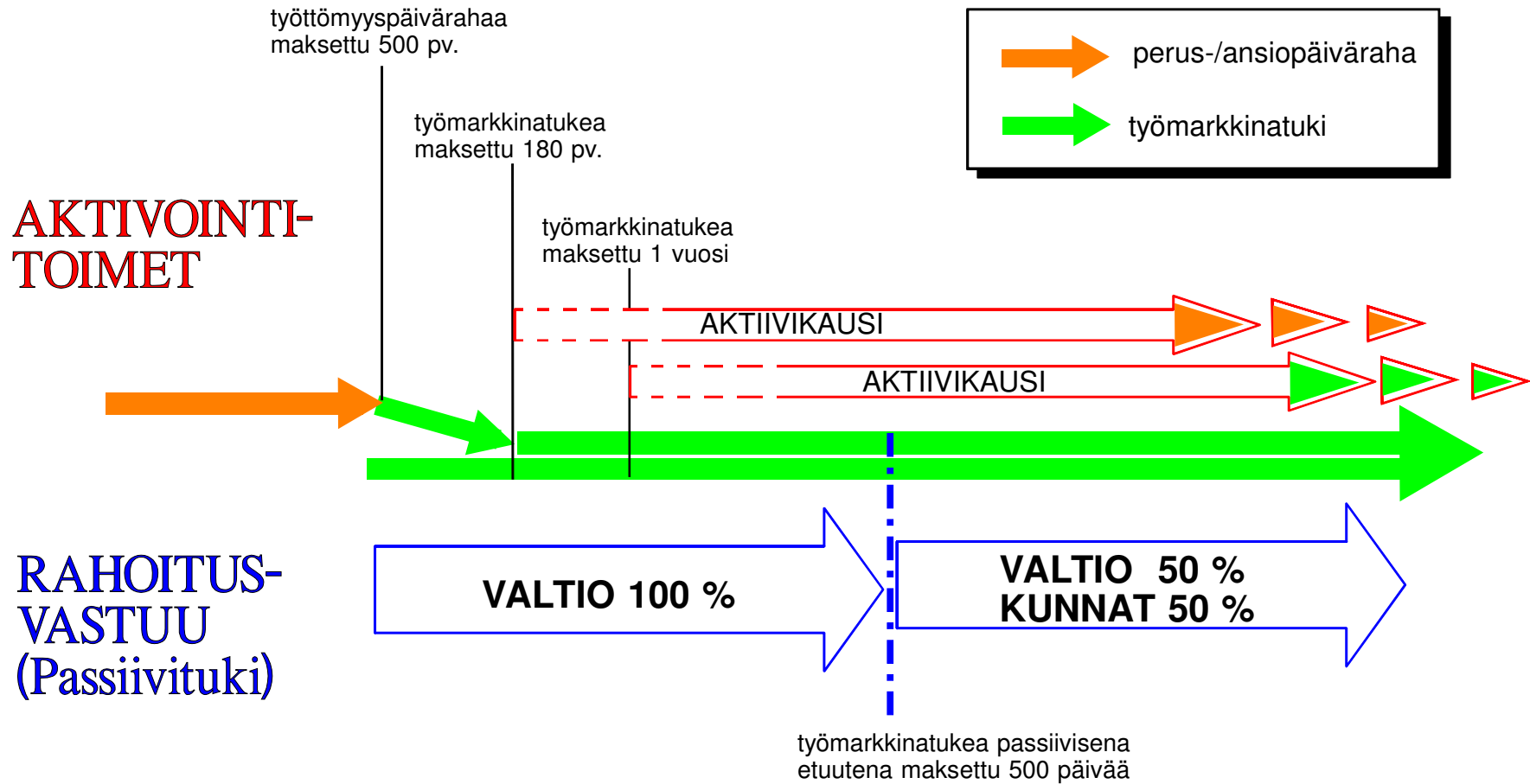
AKTIIVIKAUSI JA YHTEISKUNTATAKUU

- Viimeistään 2 vuoden jälkeen erityinen aktivointikausi
- Aktivointitaso puolitoistakertaiseksi; kaikille tarjotaan toimenpiteitä
- Vuoden aikana aktivointiin voi osallistua 60 000 eri henkilöä
- Työllistymistä edistävien toimenpiteiden lisäämisen kustannukset ovat 100 milj. euroa, jotka rahoitettaisiin osana uutta rahoitusmallia
- Toimenpiteitä järjestetään valtion ja kuntien, työvoiman palvelukeskusten ja muiden toimijoiden yhteistyönä

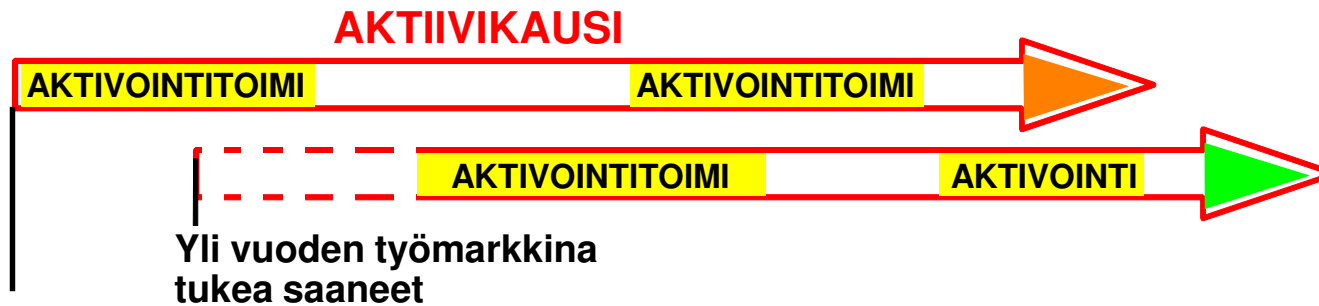
Aktiivikauden toimenpiteiden järjestämisellä on kiinteä yhteys työvoiman palvelukeskuksiin. Niiden lisääminen edellyttää voimakkaita toimia työvoiman palvelukeskuksilta ja muilta toimijoilta.

Kun kaikille pitkään työmarkkinatukea saaneille tarjotaan ja kaikilla on mahdollisuus osallistua työllistymistään edistäviin toimenpiteisiin kyse on **pitkäaikaistyöttömien yhteiskuntatakuusta.**

TYÖMARKKINATUEN AKTIVOINTI JA RAHOITUSVASTUU



TYÖMARKKINATUEN UUSI AKTIIVIKAUSI



Ansio- tai peuspäivärahalta "pudonneet", joille on sen jälkeen maksettu työmarkkinatukea 180 päivää

Aktivointikauden kesto: Noin 4 vuotta

Toimenpiteisiin osallistumisaika: Noin 2 vuotta

Aktiivikaudella toimenpiteisiin osallistuvat: Noin 60 000 (eri henkilöä)

Aktiivikaudella keskimäärin toimenpiteissä olevat: Noin 30 000 henkilöä

Työmarkkinatuen uudistuksen rahoitusmalli

Miksi rahoituksen uudistus

- Rahoitus on keskeinen osa kokonaisjärjestelmää
- Uudistuksella passiivitukien rahoitusvastuut saadaan neutraaleiksi
 - Psykologinen ns. kiikkulautailmiö poistuu
- Painopiste siirtyy passiivituesta aktiivitukeen
- Uudistuksen jälkeen kaikki hyötyvät aktivoinnista
- Karenssin käyttö ei ole kunnan rangaistus

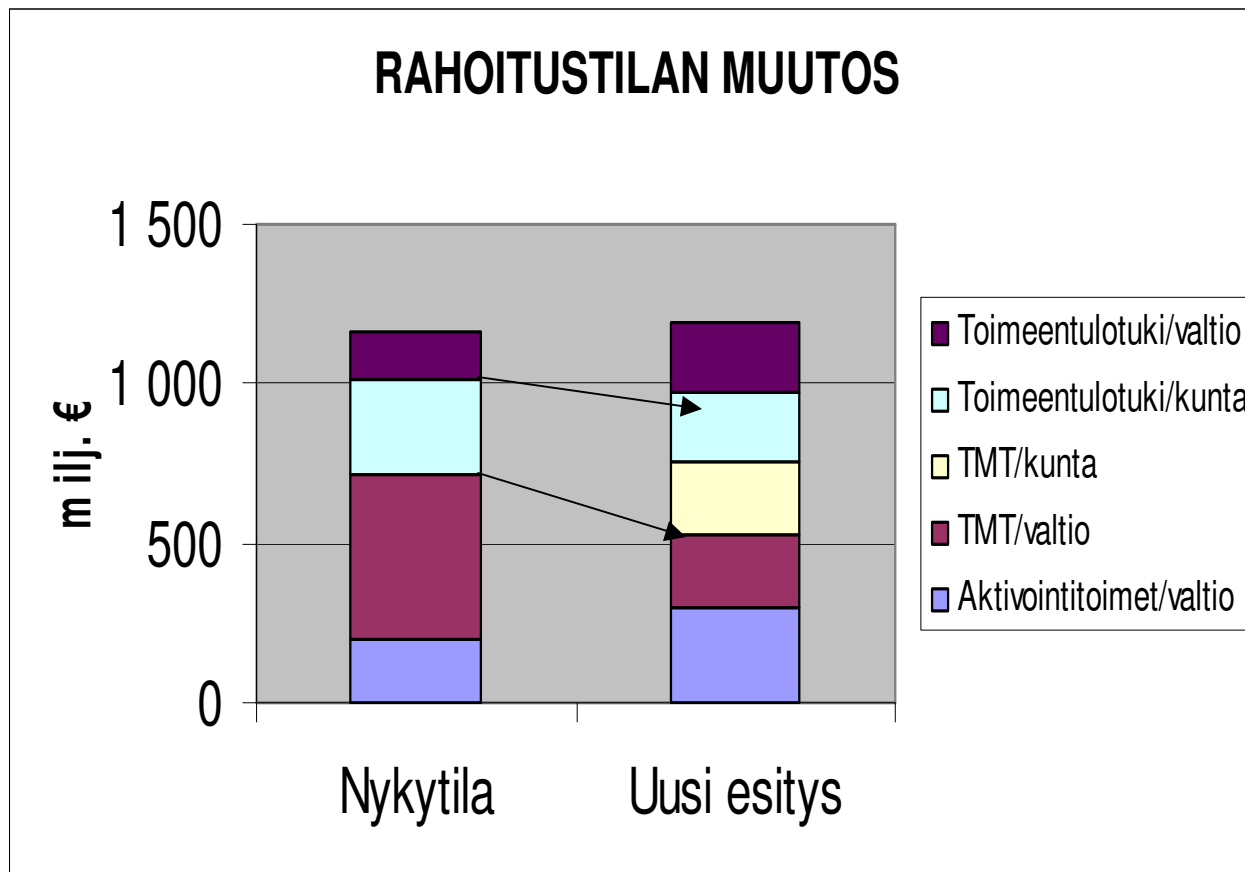
Miten uudistus toteutetaan

- Pitkäkestoisen passiiviaikaisen työmarkkinatuen ja toimeentulotuen rahoitus yhdenmukaistetaan:
- Valtio ja kunnat rahoittavat yhteisesti tasa-osuuksin (50-50) työmarkkinatuen (> 500 päivän jälkeen) passiivipäivien osalta ja toimeentulotuen normitetun osan
- Toimeentulotukeen määritellään normitettu osuus ja se irrotetaan valtionosuusjärjestelmästä

Miten uudistus toteutetaan 2

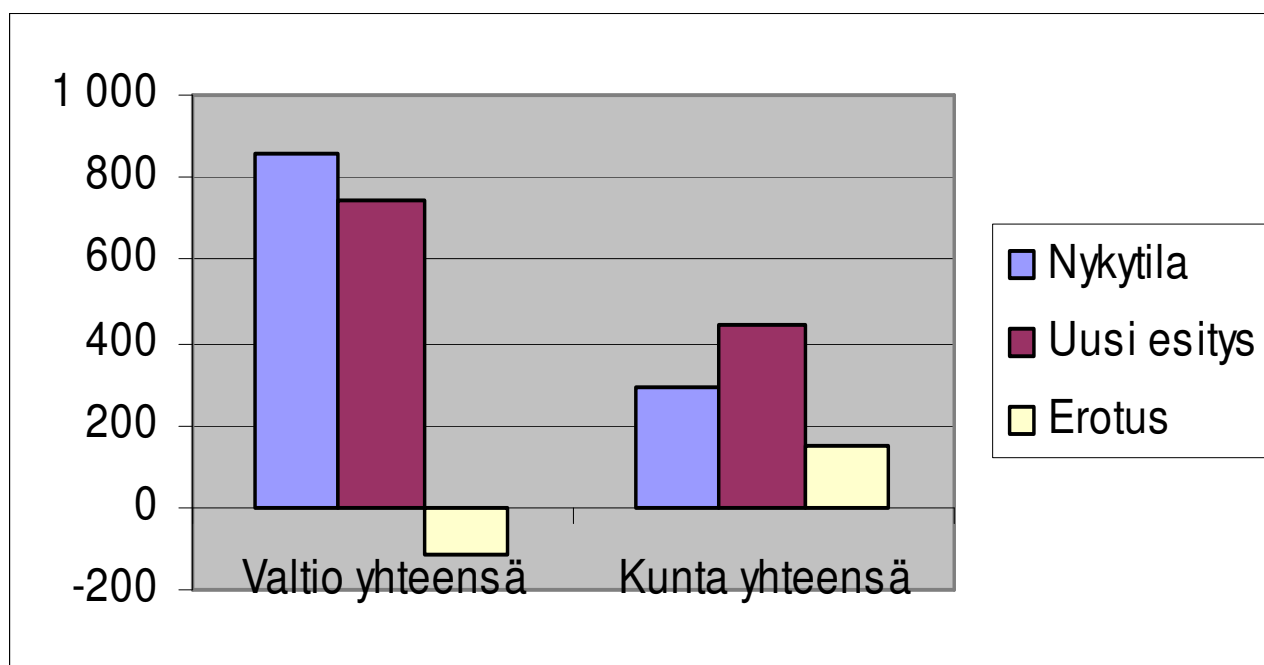
- Valtio kustantaa aktiivijaksojen aikaiset kustannukset edelleen kokonaan
 - työttömälle maksettava etuus korotuksineen
 - työvoimapolitiittisten toimien kustannukset
- Kunnille korvataan uudistuksesta aiheutuvat lisäkustannukset kokonaan
 - korvaus kohdennetaan kunnille
 - kompensaatiossa otetaan huomioon siirtymävaihe

Rahoitusuudistuksen toteutus



Vertailu nykytilan (aktivointiaste 20%) ja tavoitetilan (aktivointiaste 30 %) välillä

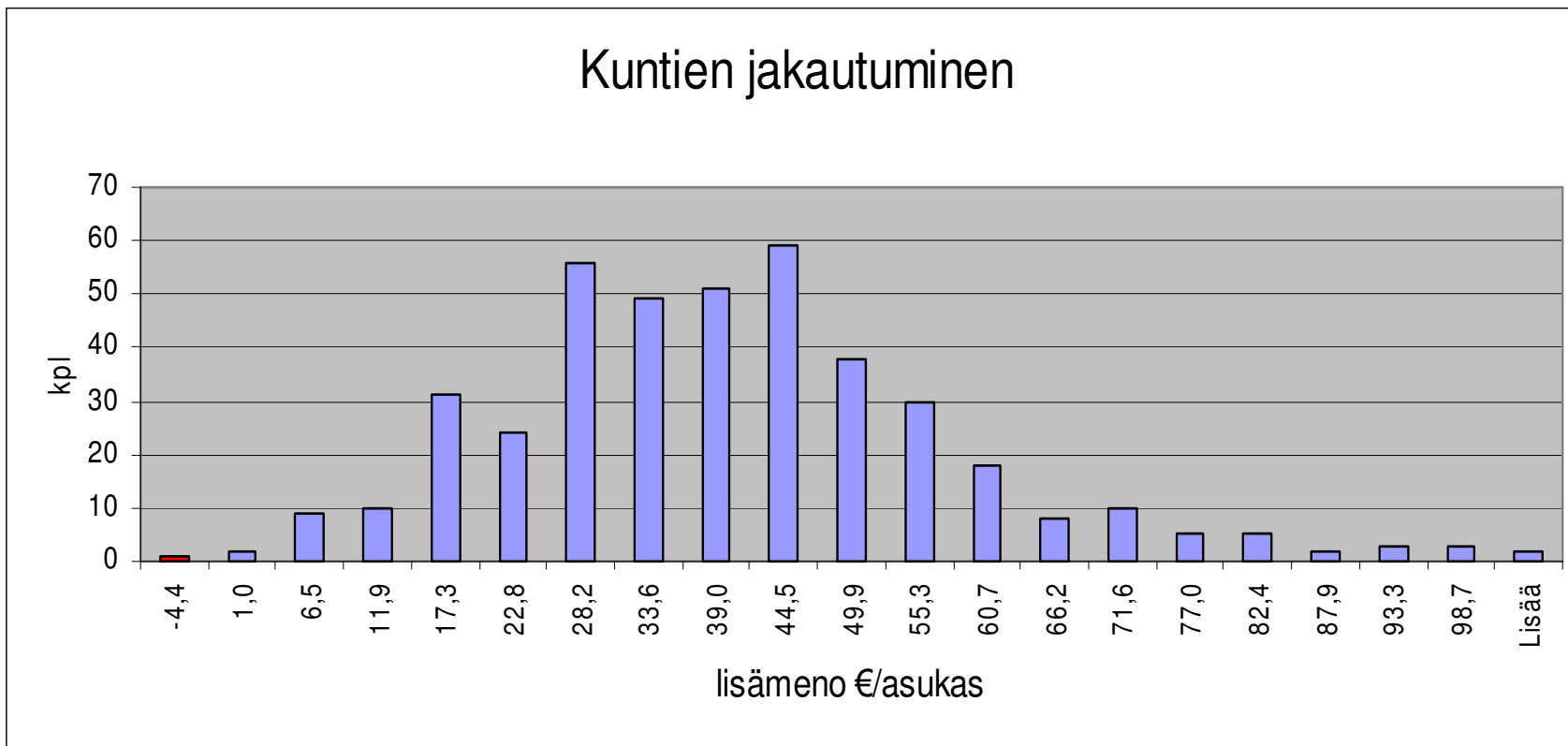
Rahoitusuudistuksen vaikutus



Tavoitetilassa
30 %:n aktivointi-
asteella
aktivointitoimiin
käytetään 100
milj. euroa
nykyistä
enemmän

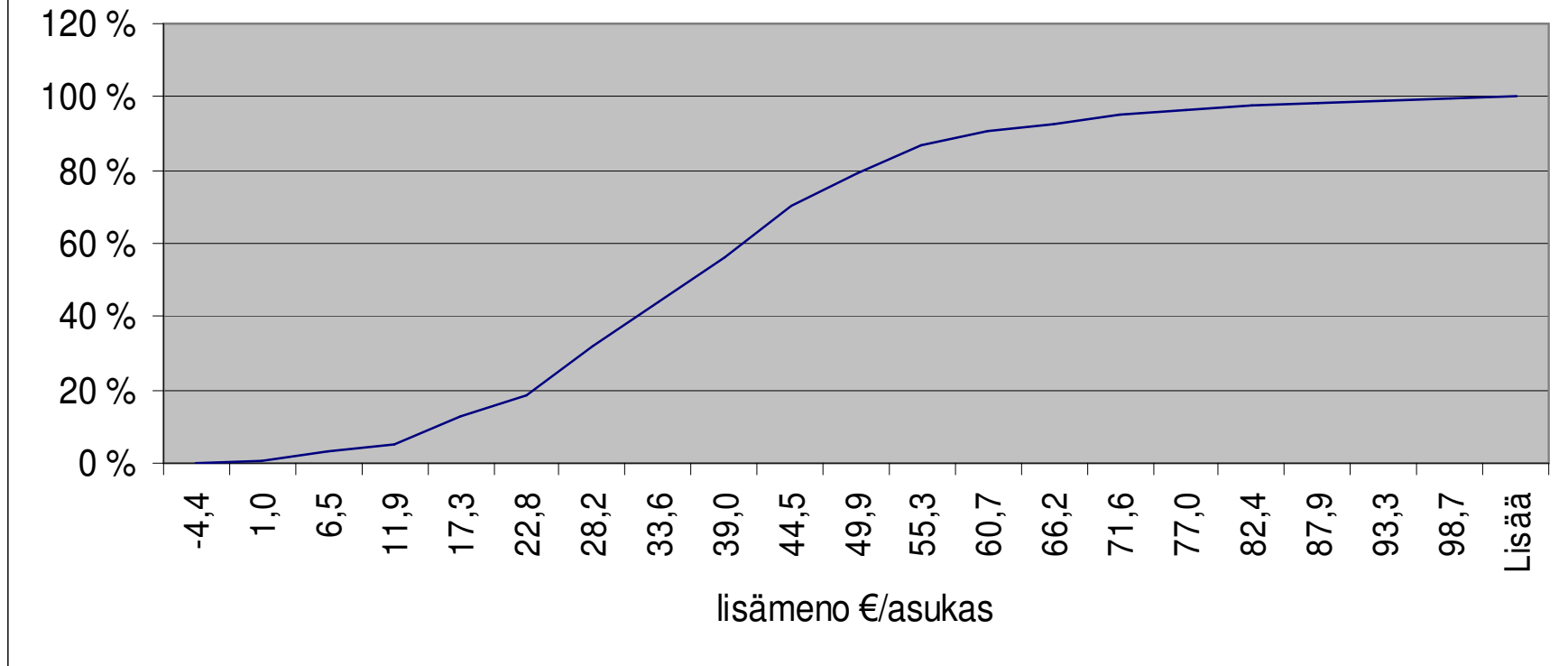
Kunnille
kompensoitava
lisämeno on
tuolloin 150 milj. €

Uudistuksen vaikutus kuntakentässä ennen kuntakompensaatiota



Kuva osoittaa kompensatiotarpeen ;
keskiarvo on 28 €/asukas

Kuntien kumulatiivinen lisämenojakauma



80 %:lla kunnista täyden kompensaaion
tarve on alle 50 €/asukas

Miten kompensatio on tarkoitus toteuttaa

- Kompensatio toteutetaan täysimääräisesti
- Mahdollisimman laajasti valtionosuusjärjestelmän kautta peruspalveluita tukevasti
- Osa voidaan käyttää kohdentumista parantaviin, kuntien aktivoinnista aiheutuvia menoja alentaviin tai aktivointimahdollisuuksia lisääviin tukimuotoihin
- Taso mitoitetaan siten, että se vastaa toteutunutta lisärasitusta
- Sitä alennetaan siirtymävaiheessa kunnes 30 %:n aktivointiasteen tavoitetilä on saavutettu

Rahoitusuudistus pähkinäkuoressa

- Työmarkkinatuen passiivipäivien yli 500 päivältä ja normitetun toimeentulotuen rahoitus jaetaan tasan valtion ja kuntien kesken
- Valtio rahoittaa kokonaan aktivoinnin
- Toimeentulotukeen määritellään normitettu osuus joka irrotetaan valtionosuusjärjestelmästä
- Uudistuksesta aiheutuva kuntien lisämeno korvataan kokonaan ja kohdentaen korvaus kuntiin
- Valtio sitoutuu siihen että aktivointiasteen korottaminen toteutuu

Mitä voitetaan

- Passiivirahaa saadaan aktiivikäyttöön
- Järjestelmät ovat rakenteeltaan johdonmukaisesti aktivointia tukevia
- Pitkäaikaisen toimeentulon turva rahoitetaan yhtäläisin perustein
- Aktivointi kannattaa aina - myös kunnalle

RAHOITUSKUSTANNUSTEN JAKO, yli 500 päivää työmarkkinatukea saaneet

NYKYTILA

Kohdejoukon (yli 500 pv.) koko:	98 000
Aktiiviohjelmassa olevat:	19 600
Aktivointiaste:	20,0 %

Rahoitusosuus, pass. tm.tuki

Valtio:	100 %
Kunta:	0 %

Rahoitusosuus, akt. tm.tuki

Valtio:	100 %
Kunta:	0 %

Toimeentulotukimenot:	441 milj.€
Rahoitusosuus, valtio:	33 %
Rahoitusosuus, kunta:	67 %

Työmarkkinatuen

kustannukset	milj.€ / vuosi	Kunta	Valtio
Passiivituki	0,0	0,0	515,3
Aktiivituki	0,0	0,0	201,1
YHTEENSÄ	0,0	0,0	716,4

Toimeentulotuen	milj.€ / vuosi	Kunta	Valtio
kustannukset	295,5	295,5	145,5

Aktivonnin lisäys 20% --> 30%

Kohdejoukon koko:	98 000
Aktiiviohjelmassa:	29 400
Aktivointiaste:	30,0 %

Valtio:	50 %
Kunta:	50 %

Valtio:	100 %
Kunta:	0 %

Toimeentulotukimenot:	441 milj.€
Rahoitusosuus, valtio:	50 %
Rahoitusosuus, kunta:	50 %

kustannukset	milj.€ / vuosi	Kunta	Valtio
Passiivituki	225,5	225,5	225,5
Aktiivituki	0,0	0,0	301,6
YHTEENSÄ	225,5	225,5	527,1

Toimeentulotuen	milj.€ / vuosi	Kunta	Valtio
kustannukset	220,5	220,5	220,5

Aktivointiaste 30%, työttömien vähent. - 10 %

Kohdejoukon koko:	88 200
Aktiiviohjelmassa:	26 460
Aktivointiaste:	30,0 %

Valtio:	50 %
Kunta:	50 %

Valtio:	100 %
Kunta:	0 %

Toimeentulotukimenot:	441 milj.€
Rahoitusosuus, valtio:	50 %
Rahoitusosuus, kunta:	50 %

kustannukset	milj.€ / vuosi	Kunta	Valtio
Passiivituki	202,9	202,9	202,9
Aktiivituki	0,0	0,0	271,4
YHTEENSÄ	202,9	202,9	474,3

Toimeentulotuen	milj.€ / vuosi	Kunta	Valtio
kustannukset	220,5	220,5	220,5

KUSTANNUKSET YHT.	296	862
--------------------------	------------	------------

446	748
------------	------------

423	695
------------	------------

Muutos nykytilaan:

+150	-114
------	------

+128	-167
------	------

+36

-39

150 milj.€ kompensoitava kunnille, siirtymävaiheessa ennen aktivointitoimien määrän lisäystä kompensoitio 180 milj.€:n asti

EHDOTUSKOKONAISUUS ON RAKENTEEL- LINEN UUDISTUS

- **Päämääränä on, että oikeus työhön ja työllä hankittavaan toimeentuloon toteutuu**
- Toimeentulotuki on viimesijainen ja työmarkkinatuki aktiivitoimien aikainen tuki eikä etuus pysyvän työttömyyden varalta: **kumpikaan tarkoitus ei ole toteutunut**
- Tilanne ei ratkea sillä, että työtön pidetään työmarkkinatuella työttömänä, jotta toimeentulotuki säilyisi viimesijaisena etuutena: tällöin suurella joukolla työttömyys vain jatkuu, mikä lannistaa ihmiset
- Seurauksena työtön syrjäytyy ensin tehokkaasta työvoiman tarjonnasta ja lopulta kokonaan työmarkkinoilta
- Tämän sijaan erityisesti **julkisen vallan**, valtion ja kuntien palvelujen on toimittava nykyistä olennaisesti tehokkaammin ihmisten auttamiseksi työhön eikä työttömyys- ja sosiaalietuudelta toiselle
- Työllistymistä edistävien palvelujen ja toimenpiteiden rahoittajien, niiden järjestäjien sekä erilaisten palveluntuottajien toiminta on saatava tehokkaammaksi ja samansuuntaiseksi kokonaisuudistuksen avulla niin, että uudistus kannustaa kaikkia osapuolia työllisyyden lisäämiseen ja työttömien aseman ja ihmisarvoisen elämän perusturvan parantamiseen
- Julkisen vallan toimintavelvollisuus johtuu suoraan perustuslaista: velvollisuus edistää työllisyyttä ja pyrkimys järjestää jokaiselle oikeus työhön